

Trappan-malli

Ewa-Lotta Westerlund-Bergström &
Janiina Mieronkoski

Miten Trappan-malli syntyi?

- "Barn som vittne till våld" (suom. Lapsi väkivallan todistajana) -projekti 1990-luvulla
 - Tavoitteena oli kiinnittää huomiota perheväkivaltaa kokeneisiin lapsiin ja antaa lapsille mahdollisuus puhua väkivalta-kokemuksistaan
- Psykologi Ami Arnell sekä sosiaalityöntekijä Inger Ekblom
- Ruotsin Pelastakaa Lapset
- 45 lasta haastateltiin
- Käsikirja "*...och han sparkade mamma...*"
 - *Trappanmodellen i möte med barn som bevittnat våld* julkaistiin v. 1999

Mitä väkivaltaa kokenut lapsi tarvitsee?

- 1. Turvaa**
2. Kriisiapua esim. Trappan-keskustelut
3. Terapiaa

Yleistä Trappan-mallista

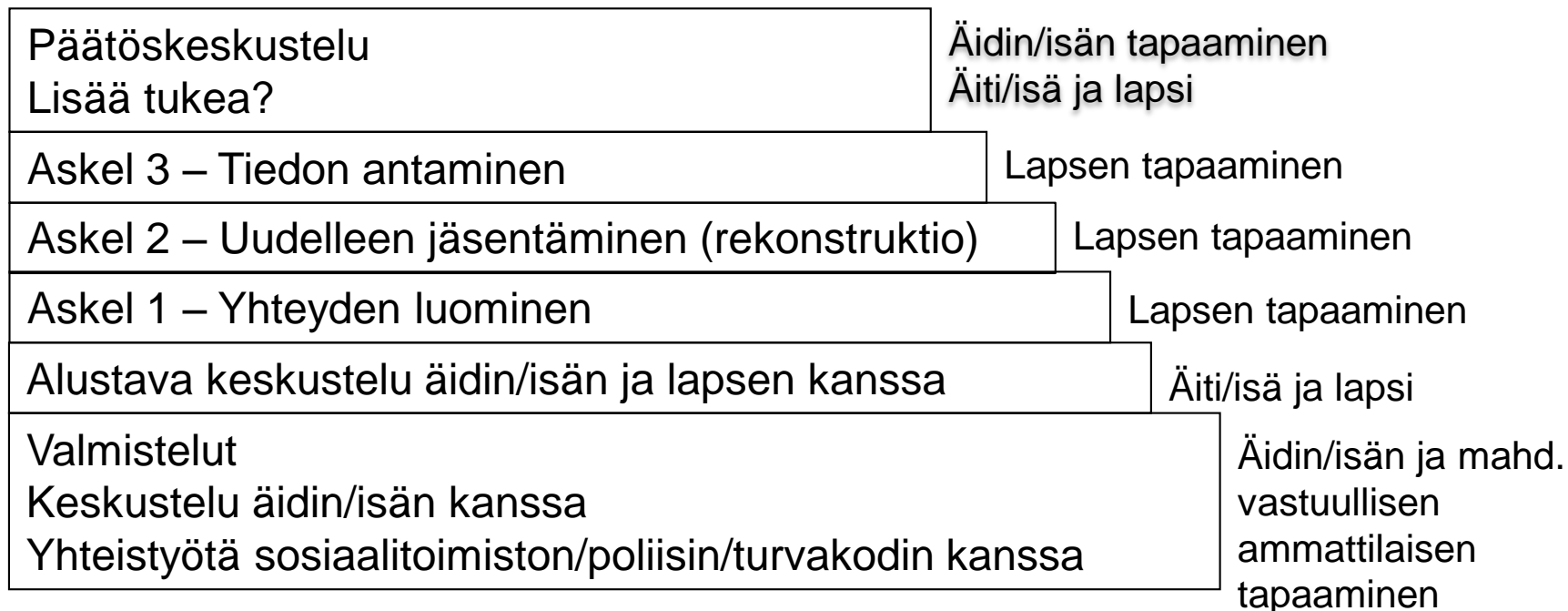
- 4 - 18 –vuotiaille lapsille ja nuorille
- 4 - 8 henkilökohtaista keskustelukertaa
- 30 – 60 min/kerta
- Kolme askelta:

yhteys – uudelleen jäsentäminen/rekonstruktio – tieto

- Oma tila lapselle kertoa kokemuksistaan
- Autetaan lasta ymmärtämään tapahtunutta ja liittämään se asiayhteyteen
- Trappan-keskusteluja ei voi käyttää selvittelyyn tai kuulusteluun!

Trappan-mallin rakenne

Askeleiden sisältö ja suunnitteleminen

Alustava vanhempainkeskustelu (yleensä "äitikeskustelu")

- ✓ Kerrotaan mallista, suunnitellaan milloin ja miten se toteutetaan
 - ✓ Saadaan tieto perheen väkivaltahistoriasta ja tapahtuneesta
 - ✓ Saadaan tieto väkivallan pituudesta sekä yksityiskohtia tapahtumasta/pahoinpitelystä
 - ✓ Missä lapset olivat tapahtuman/pahoinpitelyn aikana, onko poliisi-ilmoitus tehty?
 - ✓ Vanhempi saa kertoa lapsestaan
- Tarpeen mukaan käytetään tulkkia (koko prosessin ajan sama tulkki)
 - Trappan-prosessin aikana lapsen ei tulisi tavata väkivallantekijää
 - **Lupa äidiltä &/ isältä että lapsi saa puhua tapahtuneesta**

Askel 1:

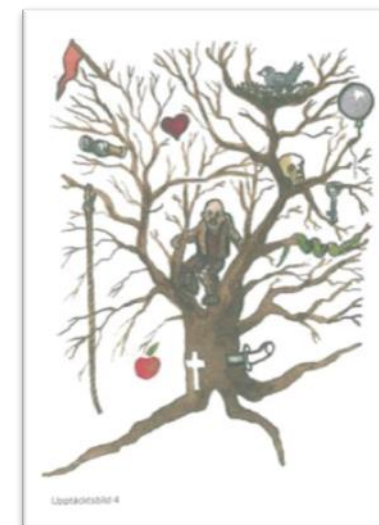
Yhteyden luominen (2-3 kertaa)

- Luoda yhteys aikuisen ja lapsen välillä
- Miksi tavataan?
- Vaikeista asioista on hyvä puhua

Askeleiden sisältö ja suunnitteleminen

Askel 1:

- Tervetuloa
- Kuka sinä olet? Kuka minä olen?
- Perheeni
- Kuvan piirtäminen yhdessä:
 - "Talo" tai "Huone"
- Tarinan kerronta:
 - "Löytöretki", "Tarina kuvasta", "Kuvitteellinen perhe" tai vaihtoehtoisesti "Mikä sinusta on pahinta?" vanhempien lasten kanssa
- Päätös ja valmistelu seuraavaan vaiheeseen

Askel 2:

Rekonstruktio (3 kertaa)

- Uudelleen jäsentäminen
- Tapahtuneen läpikäynti: *alku – keskivaihe – loppu*
(puhumalla ja piirtämällä)
- Aikuisen kysymysten avulla lapsi uskaltaa muistaa
- Otetaan väkivallantekijä/isä puheeksi
(isän hyvä ja huono puoli)
- Tämänhetkinen tilanne

Askeleiden sisältö ja suunnitteleminen

Askel 2:

- Tervetuloa
- Mitä tarkoittaa riitely/väkivalta?
- Onko lasta lyöty/satutettu?
- Poika kuvassa (*teemakuva Poika*)
- Väkivalta – lapsen oma tarina
- Kartan piirtäminen tai tilan hahmottaminen nukkekotikalusteilla
- Väkivaltatilanteen uudelleen jäsentäminen
- Tunteet:
 - Tilannekuvat
 - Tunteet kehossa
 - Kuvani isästä: "Isäni" ja "Isäni eri puolet"
- Päätös ja valmistelu seuraavaan vaiheeseen

(Arnell & Ekbohm 2010)

Askel 3:

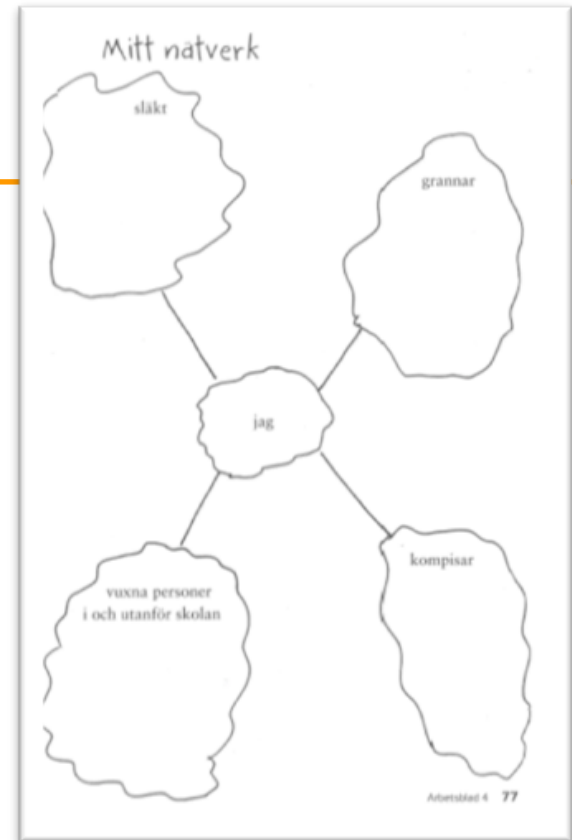
Tiedon antaminen (2 kertaa)

- Tietoa reaktioista joita väkivalta aiheuttaa
- Turvallisuustietoa
 - *Mistä lapsi saa apua mikäli tulevaisuudessa esiintyy väkivalta-tilanteita?*

Askeleiden sisältö ja suunnitteleminen

Askel 3:

- Tervetuloa
 - Mikä on tämänhetkinen tilanne?
- Tavalliset reaktiot väkivalta- tai trauma-kokemuksen jälkeen
 - Teemakuvat
- Miten asiat jatkossa tulee olemaan?
 - Lapsen verkosto
 - Apu-kortti
- Keskusteluiden päättäminen

Person som jag kan ringa:

Person som jag kan ringa:

Polisen: 112:

Socialekretären:

Skolköterska:

BRIS: 116 111 www.bris.se

Päätöskeskustelu

- Yhteenvedo keskusteluista, apukortin tiedot
- Tarvitaanko lisää tukea?
- Trappan-työntekijä auttaa tarvittaessa myös uuden apukontaktin solmimisessa.
- Päätöskeskustelun jälkeen materiaali hävitetään

Tarvitaanko lisää tukea?

- Uusi lastensuojeluilmoitus?
- Lähetete eteenpäin?
- Lisää tukikeskusteluja?
- Lastenpsykiatrinen tutkimus?
- Vertaistukiryhmä?
- Muuta? Mitä on tarjolla?

Väkivallasta kertominen

- Lapsi ei kerro sitä mitä vastaanottaja ei ole valmis kuulemaan
- Vastaanottajan/työntekijän vääränlaiset odotukset voi hiljentää lapsen
- Kaltoin kohdellulle lapselle on vaikeaa luottaa aikuisiin, eikä lapsi puhu/kerro asioista ennen kuin hän on saanut aikaa ja mahdollisuuden rakentaa luottamustaan aikuiseen henkilöön
- Kunnioita lasta, sillä lapsi itse päättää jos ja koska hän haluaa alkaa kertomaan asioista

- Ei ole ikinä liian myöhäistä aloittaa puhua tapahtumista (jopa 5-6 v myöhemmin on OK!)
- Lapsen turvallisuus on tärkeintä!
- Parempi tehdä jotain, kuin ei mitään.

